

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa

6.Kbf.93/2012/5. szám

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, 2013. június 14. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A büntetőeljárást eredményező hamis vád büntette miatt **vádlott** ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2012. október 9. napján kihirdetett Kb.II.53/2011/18. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlott cselekményét szolgálati tekintély megsértése vétségének /Btk. 356. § (1) bekezdés a) pont/ minősíti.

A vádlottal szemben kiszabott büntetést 1 (egy) év próbára bocsátásra enyhíti.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2012. október 9. napján kihirdetett Kb.II.53/2011/18. számú ítéletével **vádlottat** a Btk. 233. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő büntetőeljárást eredményező hamis vád büntette miatt 300 napi tétel, napi tételenként 500 forint pénzbüntetésre ítélte. A 150.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni. Kötelezte 32.225 forint bünyügyi költség megfizetésére. Ellenben az ellene magánokirat-hamisítás vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

Az ítélet kihirdetését követően a katonai ügyész háromnapos gondolkodási időt tartott fenn nyilatkozata bejelentésére, majd törvényes határidőn belül súlyosítás, a vádlottal szemben magasabb tartamú pénzbüntetés kiszabása érdekében fellebbezést jelentett be. Az ítélet felmentő rendelkezését tudomásul vette.

A vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF. 1193/2012/1 számú átiratában az ügyész által bejelentett fellebbezést módosítással tartotta fenn. Átiratában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság törvénysértően állapította meg a pénzbüntetés mértékét, mivel az elkövetés időpontjában az egy napi tétel minimális összege 2.500 forint volt. Egyebekben az első fokú ítéletet felülbírálatra alkalmasnak találta a vádlott személyi körülményeit illetően tett kiegészítést követően. Álláspontja szerint helyes a vádlott cselekményének jogi minősítése, ezért a felmentés érdekében előterjesztett fellebbezéseket

alaptalannak tartotta. Mindezek alapján indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a tényállást azzal helyesbítse, illetve egészítse ki, hogy a vádlott egy havi illetménye 170.000 forint, további súlyosító körülményként értékelje, hogy a vádlott nem megfelelően látja el szolgálatát, az elsőfokú ítéletet változtassa meg és a pénzbüntetést a törvénynek megfelelően szabja ki. Egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője fenntartotta írásban előterjesztett indítványát, azt megismételte.

A védő a felmentés, és a büntetés enyhítése érdekében bejelentett fellebbezését fenntartotta. Álláspontja szerint védeence kijelentésének nem volt célja az, hogy előjárójával szemben eljárás induljon. Védeence lényegében egy véleményt fejezett ki panaszában, mely szerint a parancsnok fegyelmi határozatában nem megfelelően értékelte az alapeljárásban kihallgatott tanúk vallomásait. Kifejtette, hogy védeence által tett kijelentés nem tényállásszerű, mivel a hamis vád megvalósulásához az állításnak kifejezetten tartalmaznia kell azt a konkrétumot, ami a hamis vádolás alapját képezi. Konkrét tények megjelölése nélkül nem minősülhet az állítás bűncselekménynek. Amennyiben a felmentésre irányuló indítványa nem fogna helyt, úgy indítványozta oly mértékben enyhíteni a kiszabott büntetést, hogy az a törvényes napi tételek alkalmazásával se haladja meg az első fokú ítéletben kiszabott pénzbüntetés mértékét.

A másodfokú eljárásban a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az első fokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 348.§ (1) és (2) bekezdése alapján bírálta felül. Felülbírlata nem terjedt ki az ítélet felmentő rendelkezésére, mivel azt jogorvoslat nem támadta.

Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartotta, kioktatási kötelezettségét teljesítette. A másodfokú bíróság álláspontja szerint perrendszerűen folytatta le az eljárást. A bizonyítékokat értékelő tevékenysége során a vádlottat kihallgatta, védekezését megvizsgálta, ismertetette a releváns okiratokat.

Az elsőfokú tárgyalás során került beszerzése, a vádlott ügyészi kihallgatása során készült jegyzőkönyv, ami szintén a tényállás részét képezi. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azok a tények, amelyeket az elsőfokú bíróság rögzített, azok helyesek, a történeti tényállás mentes a Be.351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól. A Be. 352.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján a tényállást csak a vádlott személyi rész körében kell kiegészíteni, illetve pontosítani a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványával egyezően. E szerint a vádlott havi illetménye 170.000 forint, azt 80.000 forint gyermektartásdíj levonása és a vádlott előadása szerint további 38.000 forint gépjárműhitel megfizetése is terheli. A bíróság álláspontja szerint az ekként pontosított tényállás már mindenben mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól és azt a másodfokú bíróság elfogadta a felülbírlat alapjául.

Az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényállás alapján nem tévedett amikor megállapította, hogy a vádlott cselekménye büntető jogszabályba ütközik, azonban tévedett e cselekmény jogi minősítésekor. A másodfokú bíróság a vádlott felmentésre irányuló fellebbezésekkel nem értett egyet.

Az ügy előzményeként megállapítható, hogy a vádlottal szemben szolgálati feladat alóli kibúvás vétsége miatt indult büntetőeljárásban a vádlott bíróság elé állítására került sor, azonban a bíróság nem hozott ügydöntő határozatot, mivel a katonai ügyész visszakérte az iratokat. Ezt követően az ügyészség a vádlottal szemben folyamatban lévő büntetőeljárást megszüntette és az ügyet megküldte az illetékes parancsnoknak a vádlottal szembeni fegyelmi eljárás lefolytatása végett.

A másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint a parancsnok a fegyelmi eljárás során - szemben azzal, amikor nyomozati jogkörét gyakorolja - nem hatóságként jár elfüggetlenül attól, hogy a fegyelmi eljárás alapja egy katonai vétség. Az illetékes előjáró Hszt. szabályai szerinti fegyelmi és nem büntetőeljárás folytat, munkáltatói jogkörében jár el, és nem minősül hatóságnak.

A Btk. 233.§ (1) bekezdésében ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő büntetőeljárást eredményező hamis vád büntetettét az követi el, aki hatóság előtt más bűncselekmény elkövetésével hamisan vádol, és ez alapján büntetőeljárás indul. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a büntetőeljárást eredményező hamis vád büntetettét csak a hatóság előtt lehet elkövetni. Ez következik a törvény nyelvtani és szerkezeti értelmezéséből is, valamint e bűncselekmény és a Btk 235. §-ában írt hamis tanúzás vétségével való összevetésből is. A Btk 235-§-a szerint hamis vád vétségét valósítja meg az elkövető, aki fegyelmi jogkör gyakorlója, illetve hatóság (nyomozó hatóság, ügyész, bíróság vagy szabálysértési hatóság) előtt más fegyelmi vétség elkövetésével vagy pedig szabálysértés elkövetésével vádol. Az előzőekből következően büntetőügyben elkövetett hamis vád elkövetési helye - a törvény értelmezése szerint - tehát nem lehet más, mint a hatóság előtti elkövetés. A hatóság pedig az a szerv, amelyik a közhatalmi jogosítványokat gyakorol, mint a bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság, államigazgatási hatóság. A fegyelmi jogkör gyakorlója nem minősül ilyennek.

A bíróság álláspontja szerint, amikor a vádlott a tényállásban írt panaszát megírta és abban a következő kijelentést tette: „A parancsnok úr valószínűleg nem olvasta a katonai bíróság által készített jegyzőkönyveket, és csak így fordulhatott elő, hogy a határozatában bűncselekménnyel hamisan vádolja az ügy pártatlan tanút, akik eskü alatt vallották, hogy nem én voltam ott, hanem a barátom helyettesített aznap este. A határozat önmagában megvalósítja a hamis vád bűncselekményét és semmibe veszi az ártatlanság vélelmét, illetve az ügyben keletkezett bírósági iratokat.” kijelentését nem hatóság előtt tette, ezért a büntető ügyben elkövetett hamis vád egyik törvényi tényállási eleme hiányzik. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a tényállás e részére is alapozta a vádlott cselekményének minősítését.

Ezt követően - bár az ügyészség számára is nyilvánvalónak kellett volna lennie, hogy a vádlott előjárója magatartásának vádlott által tett minősítése az előjáró terhére hamis vád gyanújának megállapítására nem alkalmas - a katonai ügyészség a parancsnokkal szemben megindította a büntetőeljárást a hamis vád büntette miatt. Az iratok alapján az is megállapítható, hogy a parancsnok sérelmezte a vádlott panaszában foglaltakat, ezért vette fel a kapcsolatot az ügyésszel, aki ezt követően vele szemben indított büntetőeljárást Majd ebben az eljárásban hallgatták ki a vádlottat tanúként, ahol megismételtették vele a már panaszában leírt, előjárójára nézve dehonesztáló kijelentést. A vádlott ezt a kijelentését részben megismételte a katonai ügyészség, tehát már a hatóság előtt is. Az elsőfokú ítélet helyesen rögzíti, hogy az ügyészségen tett vallomásában 2010. október 13-án a következőket mondta: „Az életem tart jegyzőkönyvben foglalt vallomásokra azt nyilatkozom, hogy az bizonyítja amit a fenytést kiszabó határozatra írt panaszomban írtam, vagyis hogy a parancsnok hamisan vádolta az ügy pártatlan tanút bűncselekmény, hamis tanúzás elkövetésével.”

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elkövetés helye miatt formálisan megvalósulhatott volna a büntetőeljárást eredményező hamis vád bűncselekménye. A másodfokú bíróság azonban a védői indítvánnyal érett egyet abban, hogy ez a kijelentés nem alkalmas a hamis vád megállapítására. Lényegében egy vélemény, kritikát fogalmaz meg fegyelmi ügyével összefüggésben, az nem

tartalmaz bűncselekményre vonatkozó tényszerű állítást. A hivatkozott szöveg összefüggéseiből és az ügy ismeretéből, az előzményeiből erre kell következtetni.

Ugyanakkor a másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlott által magasabb előjáróhoz írt panaszban tett sarkos fogalmazás, alkalmas a parancsnoka szolgálati tekintélyének megsértésére. A Btk. 356. § (1) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekményt az a katona valósítja meg, aki előjárója szolgálati tekintélyét más előtt vagy feltűnően durván megsérti. Jelen esetben a más előtti elkövetés valósult meg a másodfokú bíróság álláspontja szerint a fegyelmi jogkör magasabb szinten gyakorló országos parancsnok előtt, a tényállásban írt kijelentés megtételével, mely nyilvánvalóan dehonesztáló, és sértő a vádlott parancsnokára nézve. A vádlott túllépte azt korlátot, amely megilltette fegyelmi eljárás során, és aminek betartása elvárható egy katonától. A büntetés-végrehajtási testület hivatásos állományú tagja Btk. 122.§-a szerint katonának minősül. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlott cselekménye, kijelentése alkalmas e katonai bűncselekmény megállapítására. Ezért a másodfokú katonai tanács az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádtól, illetve az első fokú ítélettől eltérően a vádlott cselekményét a Btk. 356.§ (1) bekezdés a/ pontjába ütköző szolgálati tekintély megsértése vétségnek minősítette.

A vádlott büntetésének enyhítésére irányuló fellebbezést a másodfokú bíróság alaposnak találta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa egyetértett azzal, hogy súlyosító körülményként kell figyelembe venni, hogy a vádlott eddig kifogásolhatóan látta el szolgálati feladatait. A terhére rótt bűncselekmény konkrét tárgyi súlyára figyelemmel azonban nem tartotta szükségesnek a bíróság a törvény szigorának alkalmazását. Figyelemmel az ügy előzményeire is és a cselekmény konkrét társadalomra veszélyességére, intézkedés alkalmazásával elérhetőnek látta a büntetési célokat, ezért a vádlottal szemben a törvénysértően kiszabott pénzbüntetés helyett intézkedésként a Btk. 72 §-ában írtpróbára bocsátást alkalmazott, melynek tartamát egy évben határozta meg. Álláspontja szerint ez az intézkedés is elegendő a Btk. 37.§-ában írt büntetési célok elérésére.

A Fővárosi Ítéltábla ítélete a Be. 372.§ (1) és (2) bekezdésen alapszik

Budapest, 2013. június 14. napján

**dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k. a tanács elnöke, dr. Ifkovics Béla hb. ezredes s.k. előadó bíró, .
Mészáros László hb. ezredes s.k. bíró**

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a rendelékező részben írt változtatásokkal jogerős.

, 2013. június 14. napján

**dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k.
a tanács elnöke**

A kiadmány hitelül:

Karácsonyi Gabriella
tisztviselő